

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Nagyméltóságú Magyar Királyi Helytartótanács!

Főlyő év február hó 19-én 1331 sz. a. kelt megtisztelő meghagyása folytán bátorkodik a magyar erdőszeti egyesület „Az erdő mint mentő a takarmány szűkében” czímet viselő, és a „Bierfeldt Jahrbuch für Forstwesen” XIV. kötete I-ső füzetében megjelent dolgozat feletti véleményét következőkben előterjeszteni: *)

Az erdő tetteleg egy ország égaljának legfontosabb tényezője; annak a hőmérsékrei befolyása oly általánosan elismert, oly nagy, hogy egy egész ország jóléte egyedül ezen tényező létezése és czélszerű elosztásától tétethetik függővé. Az ország égalja és hőmérsékétől pedig függ annak összes tenyészete, minélfogva az erdő legfontosabb hatással bír valamely tájék termékenységre. A hol az erdő elegendő mennyiségben vagyon, ott legyőzhetlen takarmány szűkség soha nem támadand; mivel az erdő vagy oka leend annak, hogy a mindent emészto szàrazság be nem következik, vagy pedig bekövetkezése esetében elegendő mennyiségben természetend tápanyagokat, hogy házi állataink fentartása iránt nyugodtak lehessünk. Az erdő tehát nem csak mentőnek a takarmányszűkségben, hanem joggal „a takarmányszűkség elhárítójának is nevezhető.”

Minden gondos házi atyának kötelessége nem csak azt tudni, hogy mi teendő ha a szűkség már be állott, hanem azt is: hogy miképen lehessen a még csak bekövetkezendő szűkséget elhárítani vagy legalább enyhíteni; mennyivel inkább kötelessége tehát az államnak azon lenni, hogy oly viszontagságok mik az egész országra vészt hoznak, sőt ha csak elég korán elejők nem vétetik, az egész lakosságot végveszedelembé ejtik, elháríttassanak. Minden baj legkönnyebben orvosolható ha okaira vissza térünk. A magyar erdőszeti egyesület ennél-

*) Ezen közlemény az Erdőszeti Egyesület előterjesztésének hű másolata.

Szerk.

fogva a Nagyméltóságú magyar királyi Helytartótanács rendeletének értelmét helyesen véli, hogy felfogta, ha véleményadásában, illetőleg javaslatában az erdőnek nem csak takarmány termesztlői, de szükség hárítói fontosságát is kiemeli.

Ezen nézetnek megfelelőleg jelen javaslatunkat több szakaszokra osztjuk és pedig:

1. Az erdőnek az ország éghajlári befolyása.

Valamely ország éghajlata mindennek előtt annak földrajzi fekvésétől függ. A tenger feletti magasság, a tenger közel léte, az uralkodó szelek, a talaj minősége s t. b. fontos tényezők; ezek mellett azonban legnagyobb befolyást gyakorol maga az erdő. Az erdő a hévség és hideg véglegeinek ellene hat, az az szabályozza az ország hőmérsékét. Egy jól zárolt erdőnek áthatatlan lombrétege meggátolja annak a nap sugarai által okozandó kiszáritását s talaja nedves marad; minek következménye az: hogy az erdő feletti légrétegek mindég hűsebbek mint a szántóföldek felettiek. Ezen hűsebb légrétegek a gyéresebb légrétegű melegebb helyek felé tódulván ily módon a hőmérsékletet szabályozzák. Az erdőnek azonkívül még azon kitűnő sajátága is van, hogy nagy lombtömege erejénél fogva vizet kigőzölög.

De minden kigőzölögés által megkötődik a melegség és eszközöltetik a körüllevő légrétegek hűsülése. Más részről még azon jeles tulajdonsággal is bír az erdő, hogy sűrű lombfedelével inkább akadályozza a föld melegségének kipárolgását mint a rét és szántóföld.

Ennek következtében a megfordított viszony is beléphet t. i. hogy az azelőtt hűsítőleg ható erdő a körüllevő tájékat melegíti t. i. a hévség által gyéritett erdei levegő felé tódul a szabadban levő hűsebb levegő, mi által a hőmérséklet kiegyenlítése okozatik.

Azértis az erdő folytonos szabályozója a hőmérsékletnek és annál jótékonyabban hat a vidékre minél czélszerűbb arányban elvan osztva.

Ezen elosztás azonkívül még a légümledezésekre nézve is nagyon fontos. A szelek is, az erdőkön megtöretve, erejüket elvesztik s meleg- vagy hidegségük az erdő által szabályoztatik. A meleg déli

szél hűsítetik, a zordon éjszaki szél hevítetik. Az erdő eme fontos hatásai hazánkban annál is inkább bírnak tulayomó erővel mivel itt a hőmérséklet véglegei nagyon is gyakran érintkeznek.

Az erdők a légköri csapadékot is szabályozzák. Erdődús vidéken a csapadék mindég gyakrabbi mint az erdőkben szűkölködő országokban. Az erdő a lég hőmérsékét leszállítva okozza, hogy a gőz, harmat eső és hónak alakjában lecsapódik. Erdőtlen vidéken a hol a hőmérsék nagyon is emelkedik — szétoszlanak a felhők, mivel a jobban melegített lég a magasban melegítetvén sokkal több vízgőzöt vehet fel. Azért sokkal gyakoribb az eső a hegyekben és erdős vidékeken mint a mezőn és erdőtlen tájakon.

Hogy mily befolyású ezenkívül az erdő egy ország egészségi állapotjára és viszonyaira nézve az oly köztudomásu dolog, hogy annak itteni részletes taglalása szükségtelen. Mindezekből következik, hogy az erdők egyarányos elosztása legjobban felel meg minden követelménynek, hogy növény, állat és ember háborítlan jólétnek örvendhessen. Valóban általánosan elismert tény, hogy az erdőkben szűkölködő országokban gyakori a szárazság, takarmány hiány és rosz termés. Azon országok ellenben melyekben az erdők túlnyomósak nagyon is nedvesek minnek ismét káros következményei lehetnek. Mind ezekből következik, hogy az erdőnek és mezőnek helyes aránya a lakosság jólétének s egészségi állapotának valamint a föld termékenységeinek feltétele.

Élő példát szolgáltat honuk és az 1863-diki év. Hol szenvedett legtöbbet ezen a természettől különben oly dúsan megáldott ország? mint azon vidékeken mik az erdőktől megfosztva — a nap égető sugarai behatása ellen semmi ellenszerrel nem bírtak. Ugyanis habár Magyarország összes területén az erdő és mező közti arány nem kedvezőtlen, miután 23 % erdővel fedve vagyon, de az erdő elosztása annál hibásabb. Még Máramaros megye ösztérsege 47% erdőt tartalmaz, Tisza vidékén csak 0.03-% erdő létezik. A szárazság s az ennek következtében bekövetkezett rosz termés azon megyékben volt legérezhetőbb a hol erdő hiányzott. Az inség által leginkább sújtott vidékek alig örvendhetnek egy pár % erdőségnek; holott az

erdőgazdag tájakon p. Árva, Túróc, Trencsényben s a t. mind gabona mind takarmány elegendő mennyiségben termett. Ezen tények bizonyítják, hogy az erdő fontossága és jelentékenysége eléggé nem is méltányolható.

De vajon el van-e ismerve általánosan honunkban az erdőnek ezen fontossága? Nem lehet kétség, hogy sokan vannak kik eziránt már tisztában vannak, hisz legderekabb természetbúváraink erre gyakorta figyelmessé tettek. De még is állíthatni, hogy az erdő fontossága s annak az ország éghajlatára való befolyása nagyobbára félreismertetik; miként azt a hazánk legtöbb vidékein tapasztalható tudatlanság az erdő fentartása mivélése és kezelése körül — eléggé tanúsítja.

Dicsérendő szokás ugyan, hogy a magyar gazda az őt meglátogató barátjai és rokonainak marháit, földjeit és rétjeit mutatja. Kevély, hogy vetései díszlenek és nemes örömmel említi, hogy mily gazdag aratást nyert a földből. Az erdőre azonban már nem terjed ily mutogatás és szemle; hisz az erdő csak mellékes valami, egy sokszor nem is jövedelmező birtokrész, miből még a fizetendő országos adók is alig kerülnek ki, s mely legfeljebb a marha legeltetésére s hízolására szolgál. A nép közt a fa használatára nézve comunisticus elvek uralkodnak s innét magyarázhatók azon számtalan erdei károsítások, mik az egész országban naponta tapasztalhatók.

Innen van, hogy az erdőt annak birtokosa csak mostoha gyermeknek tekintli, és hogy csak az ország némely jövedelmesebb vidékein tört magának utat az okszerűbb erdőgazdászati és látható az erdők czélszerűbb fentartása.

Hogy ily körülmények és viszonyok közt erdei és erdészeti állapotjaink még nagyon szomorúak — nem kételkedhetni; és hogy ezen körülmény a tavali szárazságra részben szintén okot szolgáltatott, azt a magyar erdészeti egyesület telyes bizonyossággal felvehetni véli. Az ország legfontosabb feladata e szerint ezen bajnak tartósan elejét venni. Ez hogy mikép történjék? bátrak leszünk egy későbbi szakaszban megérinteni. Jelenleg ezen tárgyat elhagyva, javaslatunk tulajdonképeni feladatára térünk által, azt legjobb tudomásunk szerint megfejtendők.

2. Az erdő mint mentő a takarmány szűkében.

Javaslatunk első szakaszában bátorzkodtunk egy pár szóval az erdő fontosságát és az ország égaljairai befolyását kimutatni. Bebizonyítottuk: hogy erdődús vidékeken a szárazság soha oly érezhetőleg fel nem lép, mint az ország erdőtlen tájain.

Ezt az 1863-ik évi inség legjobban bizonyítja. Hol elegendő mennyiségben találhatik az erdő, ott nagyon ritkán vagy soha teljes terméketlenség be nem álland, a hol azonban erdő nem létezik, ott előadandó esetekben nem is lehet az erdő mentő a szűkségben. Végre is azon meggyőződésünket kell kifejeznünk, hogy a bajon gyökeresen csak is új erdőknek nagy mérvbeni ültetése által lehetne segíteni. De miután ez aligha kivihető és különben is hosszú időt igényelne, mert a fa egy éjjelen által meg nem terem; annál fogva azon kell lennünk: hogy módot találjunk a már — bár messze létező erdőt szűkség bekövetkeztekor hasznunkra fordítani; nem állíthatni azomban mind e mellett még sem, hogy az erdő a rossz termés ellen tökéletes biztosítékot szolgáltat. Az 1863-ki év ez irányban is bizonyította, miszerint tartós szárazság erdőségeknek létezése daczára is beállhat. Ily előadandó esetekben kell tehát, hogy az erdő is járuljon az inség enyhítéséhez.

A rétek tökéletesen kiéghetnek, a szántóföldek oly állapotba jöhetnek, hogy az állatok eltartására elégtelenek, de az erdő, különösen a hegyi erdő soha oly annyira ki nem ég, hogy a marha benne tápanyagot nem talál: mert habár az erdei legelő is hiányoznék — a fa, töve számos gallyai és lombjával még is nyújt takarmányt, mely nem csak zöld, de szárított állapotban is házi állataink által szívesen emésztetik.

A „Vierteljahrsschrift für Forstwesen“ folyóiratban megjelent kérdéses cikknek szerkesztője nagyon helyesen megjegyzi: hogy szűkség alkalmával a közönséges erdészeti szabályok, az erdőnek legelőkénti használatását illetőleg, alkalmazásba nem jöhetnek; a mennyire takarmánydús években okszerű vala, hogy az erdő a marha elől tilalmaztatott, ép oly okszerű leend, hogy rendkívüli esetben a közön-

séges korlátokat tekintelbe nem véve — az erdők a marha bejárásnak megnyitassanak. Hogy ilykor a leglehetőbb elővigyázattal kell eljárni magától értetendő. A gondos erdész könnyen kitalálhatja az igazi utat és inkább fogja ura éhező nyájainak az erdőt megnyitni, mintsem hogy azokat igazolhatlan makacssággal veszni hagyja. Az erdei legeltetés szükség s inség idején annál fontosabb mivel a marha sok mért-füdnyre, egy megyéből a másiknak erdeibe hajtathatik mi által bizonyos vésztől megmenekszik. Mindég legfőbb gondja volt és lesz a gazdának marhájának fentartása; a marha állás csökkenésének elmaradhatlan következménye az egész gazdaság csökkenése. Kinek szénája van, vagyon kenyere is! az az kinek takarmánya van, képes marháját fentartani, kinek marhája van, van trágyája, hogy a szántóföldet a kívántató erőben és termékenységekben tarthassa. A marha állás fentartásában fekszik a hazai gazdaság jövője, benne az ország ipari kifejlődése, adó ereje, benne az egész népesség jólléte. Mily fontos szerep jut ez irányban is az erdőnek, az nem igényel bizonyítást, mert tetteleg kell, hogy mentő legyen a takarmány szűkében. Az erdei legelőt illetőleg állithatni véli egyébiránt az erdészeti egylet, hogy az erdő legelőjével 1863-iki évben is lényegesen közreműködött a szükség enyhítésére; az erdőnek ez iránybani fontossága aligha lett egy megyében is félre ismervé, vagy fel nem használva.

Másképp áll a dolog a lombnak száraz állapotban takarmány gyanánti használata körül. Ezen a takarmány szükségét részben elhárító eszköz ugyan nem valami új; mert az osztrák havas vidékeken úgy mint Svécziában s Norvégiában, Némethonban úgy mint Franciaországban mindenki ismeri a falomnak e tekintetbeni magas értékét; sőt honunkban sem ismeretlen ezen eljárás. Ő Főmagassága a herczeg primásnak több erdeiben sok év óta készítetik lombtakarmány, sőt már az 1836-ik inséges évben is e póttakarmány honunk sok uradalmában a marhák átteleltetésére használtatott. Még a Bánát és katona végvidék lakosai is ismerik a takarmány e nemének készítését s számos juhaikat és kecskéiket evvel teleltetik.

Általában véve azonban honunkban ez eljárás még is ismeretlen,

miért is a kérdéses cikk méltán megérdemli, hogy népszerű alakba öntve s az országban divó nyelvekre lefordítva — a nép értelmesebb osztályai közt terjesztessék. Ez évben is érkeztek a magyar erdészeti egylethez a lombtakarmány felhasználására vonatkozó közlések, és ezek legjobban bizonyítják, hogy az értekezésben foglaltak a gyakorlatban is állanak.

Igy például egy herczeg Esterházy féle Hont-megyei uradalomban a szárazság okozta takarmányszükség miatt meglehetősen terjedelemben a tölgy, bükk s rakotya falomb szedése eszközöltetett. Az ez úton nyert száraztakarmány mennyisége az arány számok szerint körülbelül 2000 mázsányi közép-szerű minőségű szénának felel meg, és az előállítás költségei minden egyes mázsától csak 40 kr. tettek. Hogy mily jelentékenységgű, ha a gazda magának 2000 mázsányi széna értékű takarmány készletet még pedig mázsáját 40 krral előállítani képes, mindenki megítélheti ki valaha ily szorultságban volt. Az ilyen jól és szárazon betakarított póttakarmány nemcsak a juhok de a szarvas marha által is szívesen emésztetik, és nemcsak jeles fentartó de tápláló takarmány is; keserű alkatrészeinél fogva pedig minden marhafajra nézve egészséges is, és leforrázva még a disznók által is emésztetik.

De megvizsgálandó, vajon nem történik-e a lombtakarmány nyérése az erdő költségére, azaz: vajon nem okoztatik-e ez által az erdőben olyan kár mely a nyert takarmány értékével semmi arányban nincsen. Az erdészeti egylet örül, hogy teljes meggyőződéssel állíthatja: miszerint a lombtakarmány okszerű szedése mellett az erdő kárt nem vall. Magától értetlik, hogy az állabokban csak vékony mellék-galyak levágandók és az erdő zároltsága nem igen félbe szakítandó; azon állabokban és fiatalosokban pedig, hol — miként rendesen a hegyekben tarvágásoknál — sok lágyfa neműek támadnak, csak a legjótékonyabb hatással lesz ha ezen lágyfaneműek eltávolítatnak. A lombtakarmány nyérése tehát egy úttal a legjobb alkalom a másképp nem igen felhasználható s betolakodó lágyfaneműektől menekülésre; — mihez hozzá járul, hogy ezek a lombosfák közt a legjobb száraztakarmányt szolgáltatják, mely czélszerűen betakarítva a széna értéké-

hez igen közel áll ha emészthető részeit, az az a lombot fa nélkül a szénával összehasonlítjuk.

Hogy az erdő esztendőnként nagyobb mértékben ily módon igénybe nem vétethetik, említeni is felesleges. Az erdő megfelelő rendeltetésének ha inség idején annak elhárításához hozzá járul; esztendőnként csak úgy lehetne takarmány nyerést eszközölni és követelni, ha erre nézve egy tökéletes forda és üzem tervállapítatnék meg.

Az értekezés egyébiránt oly világosan nyilatkozik ez irányban, hogy az erdőszeti egylet egyebet nem tehet hozzá mint: hogy ezen eljárás mindég és kirekesztőleg csak derék és szakmiveltséggel bíró erdészekre bízassék; mert ügyetlen kezelés mellett oly hibák tétegethének mik később keserűen megbánatnának. Az erdőszeti egylet az erre való figyelmeztetést annál szükségesebbnek tartja, mint-hogy az erdőmivelés nem ismerése következtében sok birtokos a kérdéses értekezés által elcsábítatnék a legeltetés és takarmány szedés oly terjedelembeni gyakorlására, hogy a természet rendje szerint ebből az erdőre a legkártékonyabb következmények háromolnának. Ennél fogva az erdőszeti egylet noha az értekezésben ajánlottak helyességét elismeri, mégis némi elővigyázatot ajánl a kevésbé avatott erdőbirtokosoknak, illetőleg azok gazdatisztjeinek.

A lombtakarmány nyérése, annak eltartása, s t. b. vagy az egész eljárás részletes leírása alig lehet tárgya jelen javaslatunknak; minél fogva e tekintetben tovább nem terjeszkedünk. A mi pedig a takarmánylomb növeltetését s az értekezés egyéb közléseit illeti azokról a következő utolsó szakaszban szólnunk.

3. Az erdő mint a takarmány szükség elhárítója.

Bátorkodtunk az előbbi szakaszokban az erdő jelentőségét általjában kiemelni és az erdőnek takarmány termesztoi fontosságát tárgyalni. A Nagyméltóságú Helytartótanács engedje immár, hogy az erdőről mint az inség elhárítójáról szóljunk. Minden hazafinak ki az inséges 1863-iki évet és annak következményeit tapasztalta, okvetlenül azon kérdés merül föl minő rendszabályok szükségesek nép és

államgazdasági szempontból: hogy a terméketlenség és takarmány szükség elhárításék vagy legalább a legalacsonyabb fokra szorításék? — Rosz termés Magyarországon már gyakorta volt s jövőben is lesz, ennek tökéletes elhárítása hatalmunkban nincsen; hanem az Isten azért ruházta fel észszel az embert, hogy a veszélyeket elháríthassa, azon országot melyben lakik mívelje, saját és embertársa jóllétét gyarapítsa. Ez irányban mily szép munkatér nyílik előttünk! Létezik-e háladatósabb foglalkozás az ország gazdasági mívelésénél! S épen az erdésznek jutott e tekintetben feladat, mely jól megfejtve az egész ország jövőjét biztosítja.

Az államra nézve azomban sürgős szükség és létkérdés, az erdészt és gazdát e tekintetben erélyesen támogatni, bölcs védőrendszabályokat kibocsájtani s alkalmas testületek és személyek által előmozdítólag és oktatólag hatni. Még újabb időben a földmívelésben nagy előmenetelt tettünk, az erdőtenyésztésben és mívelésben nagyon is hátramaradásban vagyunk. És nem is fognak erdeink jobb állapotba helyeztetni még az erdőbirtokosok s kezelők mostani eljárásuk ferdeségéről meg nem győzöttetnek, még nekik mind elméletileg mind gyakorlatilag meg nem mutattatik, hogy miként kelljen az erdővel bánni. Már sok történt, ha az erdő iránti érdek ebrésztetik, mi legkönnyebben történhetnék az által, ha az illetőket felvilágosítjuk, hogy mily befolyású már minden egyes fa, annál inkább tehát az erdő a földmívelés virágzására. Az oktatással már nagyon is sok végeztetett ha mellette a jó akarat meg van, ez pedig honunkban nem hiányzik.

Mi történt azonban e tekintetben eddig Magyarországon? vannak-e erdőszeti iskoláink elegendő számmal, hogy csak a kezdő erdőszőkbe is az erdő fontossága beoltassék? történt-e már figyelmeztetés a templomban vagy iskolában, hogy a fa és erdő az összes népség szent tulajdonának tekintendő? találunk-e hazánk egyes megyéiben a kormány közegei részéről serkentést és gyámolítást a honunkban oly igen szükséges új faültetések létesítésére? — nem feltűnő-e, hogy hazánkban még az országutak sincsenek kiültetve fákkal, mik az erdő fontos rendeltetését és feladatát oszthatnák? Igaz hogy a legtöbb megyében a községeknek az utak fákkal kiültetése meghagyatott, eredmény azonban sehol sem látható, mivel az ültetés és a fafajválasztása, általában az egész eljárás oly rossz volt, hogy 100 fa közül alig egy maradt életben; pedig honunk erdőtlen vidékein minden e-

gyes fa jelentőséggel bír. Még egy nyomorult törpe körte fa is Schleiden tanítása szerint a meleg évszakban 12 óra alatt 18 font vizet gőzölög ki. 1000 ilyen fánál tenne ez 12 óra alatt 18000 fontot vagy is 180 mázsza vizet. Már ebből is láthatni mily roppantnak kell lenni óriási erdeink kipárolgásának s mily nagy jelentőségük már a fasorok is, melyek honunkban még ezernyi mértföldekre ültetendők!

Alsó Egyiptomban Cairóban azelőtt nagyon ritkán esett az eső; 3—4 év alatt alig egyszer. Mióta azonban a pasa 20—30 millió fát ültetett 30—40 esős napot számítanak. Megfordítva áll a dolog felső Egyiptomban. A jelen század elejéig ott ugyan nem esett gyakorta de az eső ritkaság sem volt. Mióta azonban a magaslatokat fedő dátolya-pálmák kivágtak majdnem soha sem esik, minek következtében a rétek s szántóföldek tökéletesen kiszáradtak. Szorulunk-e még további bizonyítókra az erdők fontosságának s jelentőségének beggyőzéséül? és a mit egy egyiptusi pasa tehetett az hazánkban kivihellen lenne? ezt csak fel nem tehetni! Az erdőszeti egyesület meg van győződve, hogy ezen oly fontos tárgynak czélszerű és helyes kezdeményezése s kezelése mellett csak hamar a legszebb eredmények éretletnének el; hisz sokan földbirtokosaink közül szép példával már előjártak. Csak tekintsünk a főhercegi birtokokra, Kis Jenőre Aradban, Al-csútra Fehérmegyében, — Magyar-óvárra Mosonyban, Gróf Károlyi Tót-megyéri uradalmára és sok más fel és alföldi uradalomra. De hány fának jut még helye hazánkban, hány pusztahely létezik még mik csak akkor nyujtanának bőséges legelőt ha fák által legalább részben beárnyékolatnának. Hány mocsár és nedves hely létezik, hol a legépebb fűz és nyárfák diszelhetnének. Szóval hazánkban még milliónyi fának jut hely, a nélkül, hogy az által a földmivelés legkevésbé korlátoztatnék; és minden egyes fa kettős előnyt nyújt, egyrészt mentő a lakarmányszükében, másrészt ismét arra hat, hogy az égaly javításával a szükség tartósan elháríttassék.

Ezen nemes czél elérésére szükséges azonban, hogy az állam és a nagyobb birtokosok ezen ügyet erélyesen felkarolják; és pedig az állam bölcs törvényhozás, adóbani megkímélés, és az iskola s tanító ügyről gondoskodás által, a földbirtokosok serkentés jó példa s a megyei hatóságokkali közös eljárás által. A községek fa-iskolák alapítására és arra volnának szoritandók, hogy minden évben bizonyos számú fákat kiültessenek és az új ültetvények fentartásáról gondoskodjanak. Ezen faültetések feletti felügyelés megyei erdőszeti felügyelőkre volna bízandó, kik, illendő kártalanítás mellett, a nagyobb

uradalmak tisztí karából kiszemelendők. Ezen erdeifelügyelőknek tág hatáskör adandó, mert a kitűzött célt csak a legnagyobb szigor mellett lehet elérni. Igaz, hogy mindezen renszabályok az erdő hiányát egészen nem pótolhatják, de alkalmasak még is a kártékony behatások enyhítésére; minélfogva az erdőszeti egylet a nagy méltóságu magyar királyi Helytartótanácsnak eléggé nem is ajánlhatja, miszerint a kijelelt irányban az ország figyelmét ébresztetni és a nemzet jó akaratát a leghathatósban gyámolítani méltóztassék. Az ily rendszabály áldásos hatásai s eredményei által kevés év alatt az egész ország háláját multhatlanul kinyerendi.

Hivatkozván végre a magyarországi erdőviszonyok s általában az országos erdőművelés iránt az országos gazdasági Egyesülethez intézet emlékiratra (lásd „a Magyar erdőszeti egylet közlönye 1-ső füzet 1863) — mint a hol már hasonló kérdések tárgyalattak — bátorodik a magyar erdőszeti egylet jelen véleményezését összefoglalva a Nagyméltóságu királyi Helytartótanácsnak következőket javallani és ajánlani:

1-ör „Az erdő mint mentő a takarmány szűkében“ czímű értekezésnek az erdőbirtokosok, erdőkezelők s általában a nemzet értelmesebb osztályai közötti terjesztését, — megjegyeztetvén, hogy Wessely József egyletünk alelnöke kész ezen értekezést a mondott célra átdolgozni,

2-ör Megyei erdőfelügyelőknek mielőbbi alkalmaztatását,

3-ör Erdészeti tanintézeteknek valahárai szervezését és megnyitását,

4-er Nagy mérvbeni új faültetéseknek eszközzését, és a közlekedési s egyéb utak fákkal kiültetésének elrendelését — főleg az alföldön,

5-ör Intézkedést, mely által a községek a faültetvények és fasorok ótalma s jó karban tartása iránt felelősökké tétetnek,

6-ör A mezsei s erdei rendőri törvények szigorú és gyors alkalmaztatását.

*A Magyar Erdőszeti Egylet központi Igazgatósága
Posony, 1864 Május.*

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő: **Vágner Károly.**
Főmunkatárs: **Divald Adolf.**

Selmecz, 1864. Nyomatott LORBER FERENCZ-nél.